

Stiftelsen
Norsk etnologisk gransking
Postboks 1010, Blindern
0315 Oslo

Oslo, september 2003

Spørreliste nr. 198

**SYNET PÅ INTIMITET OG SEKSUALITET MELLOM PERSONER
AV SAMME KJØNN**

Den som besvarer listen er innforstått med at svaret blir arkivert (anonymt) og blir brukt av forskere i dag og i fremtiden. Den som svarer kan til enhver tid be om å få svaret i retur eller makulert.

Svarene på de følgende spørsmålene vil bli benyttet av sosialantropolog Hans W. Kristiansen i forskningsprosjektet "Homoseksualitetens vilkår og ytringsformer i Norge 1920-1980." Prosjektet er finansiert av Norges Forskningsråd og administreres fra Universitetet i Oslo. Andre viktige kilder i prosjektet er livshistorieintervjuer med så vel heterofile som lesbiske og homofile eldre. Hva slags syn folk i ulike deler av landet har hatt på homoseksualitet, og hva folk flest har sittet inne med av kunnskap om dette emnet, er sentrale spørsmål som prosjektet tar sikte på å besvare. Det legges også vekt på å belyse i hvilken grad det har vært rom for lesbiske kvinner og homofile menn i byer og på mindre steder, og hva slags reaksjoner de eventuelt har møtt i lokalmiljøet. Noen av spørsmålene er hentet fra tilsvarende undersøkelser i Finland og Sverige.

Som vanlig ber vi deg lese gjennom hele listen før du begynner å skrive. Lykke til!

* * * * *

ORD OG UTTRYKK

1) Hvor vokste du opp, i en by eller på landsbygda?

2) Hvis du går tilbake til barndommen og ungdomstiden din, når fikk du for første gang greie på at det fantes noe sånn som seksualitet mellom personer av samme kjønn? Husker du når og i hvilken sammenheng du for første gang hørte ordene homoseksuell, homofil eller lesbisk? Hvilke andre – mer folkelige – ord eller uttrykk ble brukt om seksuelle handlinger mellom personer av samme kjønn, eller

om personer som utførte slike handlinger? Det er fint om du også gjengir ord som ble regnet som vulgære eller ”stygge”, og beskriv gjerne den situasjonen hvor noen brukte dette ordet eller uttrykket.

3) Husker du fra barndommen og ungdomstiden din noen vitser, skrøner eller smedeviser om seksuelle handlinger mellom personer av samme kjønn eller om personer som utførte slike handlinger? Gjengi i så fall så mye du kan av disse. Har du hørt ordtak eller lignende som omtaler slike personer eller handlinger?

PERSONER SOM SKILTE SEG UT

4) Hva ble betraktet som tegn på at en kvinne var lesbisk da du var ung? Hva ble betraktet som tegn på at en mann var homoseksuell/homofil? Kan du huske noen situasjon eller hendelse i din ungdom der noen ble sett på som lesbisk, homoseksuell eller biseksuell på grunn av noe han eller hun gjorde eller unnlot å gjøre? Hva hendte? Hvordan snakket folk om det?

5) Fortell om menn eller kvinner på hjemstedet ditt som aldri giftet seg. Hvis du kjenner til forhold omkring deres bakgrunn og livsløp vil vi gjerne at du forteller det. Hva antok man var grunnen til at de ikke giftet seg? Bodde de alene eller sammen med noen? Hvordan ble de ansett i lokalmiljøet? Ble de ertet eller gjort narr av på noe vis? Hvis du selv har vært ugift, har du erfart noen av de holdningene du har fortalt om ovenfor?

6) Kan du huske om det på stedet hvor du vokste opp fantes jenter eller kvinner som ble sett på som gutte- eller mannfolkaktige, og gutter eller menn som ble betraktet som jente- eller kvinneaktige? Gi gjerne konkrete eksempler hvis mulig. Beskriv hva det var som gjorde at de skilte seg ut. Knyttet folk dette til seksualiteten deres? Fortell også om andre ungdommer som skilte seg ut fra det som ble sett på som vanlig og normalt, for eksempel ved at de ikke ble med på dansefester, isolerte seg fra sine jevnaldrende eller aldri deltok i samtaler om forelskelse og kjæresteforhold.

OPPDRADELSE OG GRENSER

7) Da du selv var i tenåringsalderen – hvor satte de voksne grensen for hvor mye kroppskontakt to jenter eller to gutter kunne ha med hverandre? Kunne for eksempel to venninner eller to kamerater ligge i samme seng, ta på hverandre, holde hverandre i hånden eller gi hverandre kjærtegn som klemmer eller kyss? Har du inntrykk av at denne grensen har endret seg siden den gang? Eventuelt på hvilke måter?

8) Hva slags opplæring fikk du om seksualitet på skolen? Var det noe dere ble advart mot av lærerne, noe dere ikke måtte gjøre? Ble dere fortalt noe om seksualitet hjemme?

FOLKS REAKSJONER

9) Hvordan reagerte man på fortellinger og rykter om homoseksualitet i denne perioden? Ble det sett på som noe veldig alvorlig? Hva så man på som den viktigste grunnen til at homoseksuelle handlinger var forbudt? Tror du at en person som ble avslørt for noe sånt ville få problemer med å bli boende på stedet?

10) Fantes det hushold på hjemstedet ditt hvor personer av samme kjønn bodde sammen selv om de ikke var i slekt? Hvordan oppfattet du selv disse menneskene? Er det noe spesielt du husker? Fortell – gjerne gjennom å skildre særskilte episoder – om hvordan de ble oppfattet og behandlet av omgivelsene: av barn, av voksne og eventuelt av kirkelige eller verdslige myndighetspersoner.

11) Hvordan tror du homoseksuelle menn møttes og kom i kontakt med hverandre på den tiden da du vokste opp? Hvordan tror du lesbiske kvinner møttes og kom i kontakt? Hørte du noen gang snakk om steder hvor homoseksuelle menn eller lesbiske kvinner kunne møtes, for eksempel parker, kafeer eller toaletter? Fortell litt om disse stedene og om hvordan du fikk kjennskap til dem. Hørte du noen gang snakk om at ungdommer på hjemstedet ditt oppsøkte slike steder for å spionere på, skremme vekk eller på andre måter plage homoseksuelle menn eller lesbiske kvinner?

12) Hvis du aldri eller nesten aldri hørte snakk om homoseksualitet i barndommen og ungdomstiden din, hvorfor tror du at det var så stor taushet omkring disse tingene? Husker du konkrete situasjoner hvor noen ble irettesatt eller straffet av de voksne fordi de kom inn på dette eller lignende temaer?